

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 56.

ANUL XXIV.

Sabiu 1527 Iuliu 1876.

Telegrafulu este Duminec'a si Joi'a, la fie-care d'oué septemani cu adansulu Foisioerei. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor' a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trojelelate párti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru príne, si tieri streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Lapsus calami.

Pentruca sa intieléga si mai bine cetitorii articolulu care ne vine dela aceeași mână stimabila dela carea ne a fostu venitu articolulu „Greutátile situatiunei“ trebuie sa facemu cetitoriloru nostri cunoscutu ca „Hon“ in Nr. 164 dela 17 Iuliu a reprodustu in traducere fidela articolulu intregu pre lángha observárele sele urmatóre:

„Amu reprodustu acestu articolu pentruca consintimu cu cuprinsulu si directiunea lui. Avemu sa incuviintiamu si sa ne bucurámu cându observámu la fratii romani ca in ceea ce privesce cunoscerea cea adeverata a caracteristicii si insemnatátiei confusiunilor orientale existu deosebite sanatóse; ne bucurámu cu deosebire, vedendu ca fratii románi incepu a recunósce, ca interesulu celu mare alu viitorulu ne arata ca suntemu a visati unii la altii. Noi dorimu d'in inima si fratiesce, cá recunoscerea acést'a drépta, cumpanirea obiectiva a intereseloru comune pe viitoru sa se latisca cátu mai tare intre romanii nostri. Dealtmintrea compatriotiloru nostri románi le póte servi de o invetiatura mare politic'a si tienut'a in adeveru calma ce manifestéza vis-a-vis de intemplantile orientale mic'a Romania. Tier'a acést'a scie fórte bine si simte, pentru ce trebe sa fia ea neutrala si pentru ce nu-i e iertatu a spriginu insurectiunea slavica, a cárei victoria aru fi desastrulu Romaniei. Chiaru acele puncte de vedere, cari au silitu pre Romani'a la neutralitate conscia, i-au dictatu si scriitorulu dela fói'a romána din Sabiu articolulu in péna.

„Cu atátu mai necuprinsa si mai contraria interesulu celu mai adencu taetoriu in viét'a poporulu románu e scirea despre adunarea unei párti a romániloru tienuta — precum se sustiene — in Alb'a-Iuliu si despre otaririle aduse acolo, ceea ce noi din parte-te nu putemu crede, cáci nu ne putemu inchipu románu asiá esaltatu, care si-aru poté cautá fericirea poporulu seu la slavi.

„Avemu inse o observare la un'a din afirmárele articolulu confratelui nostru dela fói'a romana din Sabiu, ca adeca maghiarii aru impededá desvoltarea romaniloru. Acést'a nu o putemu privi decátu unu lapsus calami. Compatriotii nostri románi 'si potu cultivá, desvoltá neconturbati limb'a si literatur'a loru si potu scrie opuri din ori-ce ramu si inaltime a sciintiei. Atátu in scóla cátu si in biserica le sta calea deschisa. Numai un'a dorimu dela ei, cá sa-si iubésca patri'a din inima, care ne e la toti mama dulce. Si se nu-si uite románi nostri, ca de-si Romani'a se bucura de constitutiune deosebita, poporulu ei cu putienu e mai inaintatu cá románi de sub corón'a ungrésca.“

Eata acum dreptu respunsu urmatoriulu articulu:

(?) Diuariulu „Hon.“ reproduce in numerulu din 17 Iuliu a. c. unu articulu publicatu in „Telegrafulu Romanu“ — sub titlulu „greutátile situatiunei“. Ne bucurámu, vedendu ca „Hon“, in reflesiunile ce face asupr'a acestui articulu, marturisesce in termini lamuriti dóue lucruri: unulu, ca aderá la ideile desvoltate in articolulu reprodustu; altulu, — ca noi, románi, atátu in Romani'a cátu si in

Ungari'a, ne cunóschemu positiunea. Ne bucurámu de acést'a mai alesu pentruca ni se dá ocaziune a marturisi si noi din partea nóstra, ca dupa convingerea nóstra nestramutata „Hon“ si dimpreuna cu elu maghiarii, nu-si cunoscú positiunea, celu putienu fatia de noi nu o cunoscú nici cátu-si de putienu. — Ideile, desvoltate in articolulu reprodustu, nu suntu idei nóue: de cându numai románi au pasitu in viét'a politica, temeli'a lucrárei loru au fostu aceste idei, desteptate prin bunulu simtiu firescu in cugetarea poporulu. Ele suntu o zestre comuna, care se mostenesce din generatiune in generatiune. Totudéun'a románi si-au disu: maghiarii suntu aliatii firesci ai nostri. Si totusi ei mai adese-ori au fostu, suntu astadi si e mai multu decátu probabilu, ca voru trebuí sa fia si in viitoru celu putienu adversari seriosi ai maghiariloru. — Pentru ce?! Negresitu nu pentruca ei insi-si s'aru fi lepadatu de ideile mostenite, ci pentru ca in tóte momentele hotaritóre maghiarii au fostu lipsiti de bunulu cumpetu politicu. Mai multu! Tocmai atunci, cându mai alesu li s'a datu ocaziune a dovedí bunulu loru simtiu, dela 1866 pána astadi, maghiarii s'au aretatu deadreptulu jalusi de desvoltarea nóstra. Déca noi ne cunóschemu positiunea indeobsece, o cunóschemu cu atátu mai alesu fatia de maghiari. Trecutulu inaintea tuturoru e deschisu si aru trebuí sa fimu cei mai usiori ómeni pentru a nu fi scosu dintr'ensulu lamurita invetiatura, ca puterea in mán'a maghiariloru, nu e decátu unu mijlocu pentru a innadusi, intre altele, si desvoltarea nóstra. Noi dar', nu putemu fi nici cându sustienatori ai acestei puteri. Aru trebuí sa fimu cei mai nechibsuiti ómeni! — Rolulu nostru fatia de maghiari deocamdata se marginesce la unu tristu „Laisser les faire!“

Deocamdata, amu disu, — dar' tóte cáte se petrecu in dilele nóstre, ne incredintiéza, ca in curendu acestu rol va trebuí sa se schimbe. Putien'a incredere, care unii románi au mai cutediatu a avea in priceperea politica a maghiariloru, din di in di se perde si devine preste putintia. In fiesce-care di nóue fapte ne incredintiéza, ca maghiarii nu suntu capabili a urmá alta politica, decátu „Von Fall zu Fall“, de adi pe mán'e. Le lipsece privirea generala a stárilor sociale, corect'a apretiare a iviriloru, le lipsece ochiulu deprinsu a privi in viitoru, cautandu urmárele mai departate a unei fapte ori mesuri publice. Pentru aceea nu ii putemu calificá mai bine, decátu numindu-i nechibsuiti. Si pentruca suntu nechibsuiti numai acel'a póte avé incredere intr'ensii, pentru care tocmai lips'a loru de chibzuintia este unu mijlocu binevenitu pentru a realisá unu scopu mai departatu. Noi inse, nu putemu avé nici o incredere intr'unu poporu, care in urm'a lipsei de prevedere nu ne póte presentá nici o garantia de statornicie. Elu se schimba de o potri va cu impregiurárele si póte tocmai atunci, cându mai alesu nu aru fi prínciósá schimbarea.

In sirulu acestoru cugetári, fára cá sa tragemu la indoiéla vitalitatea poporulu magiaru, ajungemu a ne indoi despre ea. Unu poporu, care nu prevede, ce póte fi bine si ce reu pentru elu insusi, nu dá pré multa do-

vada de vitalitate. Negresitu slavii suntu unu periculu pentru Ungari'a; pentru magiari inse este unu periculu mai apropiatu, nu germanii, ci germanismulu. Si magiarii nu aru face reu, déca si-aru dá bine séma despre unu glasu sinceru si intr'adeveru ne-preocupatu; ei astadi au in Europ'a tristulu rol de premergatori ai germanismulu. Fléculu acel'a de suprematie, cu care se falescu, intr'adeveru nu e decátu . . . pentru germani, ce independint'a Serbiei e pentru rusi. Intocmai precum serbii suntu meniti a turburá si distruge legatuintiele sociale in imperiulu otomanu, magiarii paru a fi meniti sa lipsésca imperiulu habsburgicu de putint'a conservárei. Dicu — paru — si lasu cestiunea pusa.

Nu mai departe decátu nóu'a basa acceptata pentru „modus vivendi“ cu tierile de preste Lait'a ne dovedesce, ca insisi magiarii se indoiescu despre greutatea puterei loru. Unu poporu, care se simte, nici cându nu 'si calca pe inima. Insisi se simtu slabi: cu atátu mai slabiti trebuiesce sa-i credemu noi, care nu judecámu despre noi insine, ci cumpenimu puterile in deplina lipsa de preocupatiune.

Si chiaru acum, cându ei se simtu strimtoriti din tóte pártile, magiarii nu se arata a-si fi venitu in fire. Lips'a de tactu remane aceeași. Apretiándu cáte-va idei aruncate de cátra unu simplu muritoriu cu deplina sinceritate pe harthie, „Hon“ nu se póte retiené, nu 'si póte esí din obicinuit'a maniera, pe care nu o putemu calificá altfelu decátu numindu-o „cinismu!“

„Lapsus calami“ e pentru magiari o infruntare, care aru trebuí sa-i puna pe ganduri, intrebându-se déca nu cum-va in vremi nu prea departate va veni o di, in care voru trebuí sa se mustreze amarnicu, de a fi inadusitu desvoltarea unei populatiuni, care poté sa le fia radiemu la nevoi. Nici pána astadi ei nu au ajunsu a-si cunósce positiunea fatia de noi. „Hon“ trage la indoiéla, ca desvoltarea romaniloru din Ungari'a aru fi inadusita, ba merge pána a face observarea cinica „ca nóua ne merge mai bine decátu fratiloru nostri din Romani'a!“ — Ei, bine! traimu de atât'a vreme pe aceeași vatra si acesti ómeni nu au avutu bunulu simtiu ori nu au fostu capabili de a studiá starea nóstra si de a-si dá séma despre trebuintiele sociale, ce intr'unu poporu de firea nóstra neaperatu se stirnescu intre conditiunile de astadi. Ne credu ori pretindu a ne crede atátu de marginiti in aspiratiuni, incátu sustienu, ca amu fi cu desavórsire multiamiti de starea, care ni s'a creatu. Nu intielegu ori nu voru sa intieléga, ca noi nu ne putemu privi nici de o potri va cu polonezii din Prusi'a, nici de o potri va cu slavii din Turci'a: ne privimu si pretindemu a fi priviti cá nému celu putienu omogenu cu magiarii; avemu si trebuesce sa avemu acelea-si trebuintie etice, pe care le au magiarii, aceleasi aspiratiuni, aceleasi pretensiuni si aceleasi pornire spre desvoltare.

Care suntu conditiunile, intre care nóue ne este datu a ne desvoltá, de cându maghiarii stapanescu in tíera? — Ni s'au luatú totu, ce se putea luá, fára a silí pre unu poporu iubitoriu de pace la unu pasu mai aspru. Nimenea mai multu decátu maghiarii nu au strigatu, ca administratiunea si ju-

risdictiunea nu suntu mai putienu forme ale desvoltárei etice decátu instrutiunea. Si déca maghiarii nu puteau fi multiamiti cáta vreme aceste trei párti ale vietiei publice nu erau puse pe temeliu maghiare, e utopie a crede, ca noi, in lips'a loru, vomu privi multiamiti preste granitie. Cáta vreme románu nu are judecatorie romanésca, administratiune romanésca si cáta vreme elu va trebuí sa renuntie la o propria viétia universitara, vorb'a „suntu multiamitu“ e pe bu-diele lui o fatiarnicie, prin care profitéza de credulitatea acelui'a, cui o dice.

Aspiratiunile si pretensiunile nóstre suntu organice; e dar' gresitu a crede, ca ele voru slabí: noi stámu rabdatori, pentru ca mai avemu destula vreme!

Resbelulu.

14 Iuliu.

Sirulu celu lungu de telegrame din diurnalele ce capatámu pe fia care di nu ne spune alt'a decátu ca serbii si turcii se afla si astadi mai in pusetiunile ce le au ocupatu in dilele cele dintáiu dela erumperea resbelulu. Frecárele si fremantárele cari costau multu si pretiosu sánge de ambe pártile, giuru impregiurulu Serbiei, n'au dusu pána acum la unu momentu decisivu pe o parte séu pe alt'a. Pare ca armatele suntu fermecate sa nu póta dá inainte nici un'a nici alt'a.

Multu nu mai póte trece si o batalia decisiva trebuie sa urmeze. Dupa „S. d. T.“ Cernaieff s'a miscatu din pusetiunile dela Ak-Palanka si Babin'a Glav'a si pusetiunile aceste suntu iérasu in mánile turciloru. Serbii, dupa fói'a acést'a, stau la Gramada, Cozan si Pandirolo radimati de fruntari'a sudica serbésca (spre nordu dela Niss'a). Tienu inse drumulu, care impreuna Niss'a cu Viddinulu, la Balt'a Berilovce, Ravne Bucie si pasulu Sántului Nicolae pre teritoriu turcescu, in puterea loru si de aci mai departe spre nordu prin pusetiuni cá cele dela Kadibogoz si Savi Kladenatz stau intr'o continua legatura cu corpulu lui Lesianin, care este bine fortificatu impregiurulu Zaiarulu. Favorabila pentru serbi este pusetiunea acestoru dóue corpuri in retragere, pentruca ea tiene armatele turcesci dela Niss'a si dela Viddinu despartite. Déca va urmá o lovire, sa dicemu o batalia insemnata, va fi decisiva pentru sórtea resbelulu, dupa cum va fi si noroculu armelor, intr'o parte séu intr'alt'a.

Din celelalte párti ale operatiuniloru serbesci nu este nimic'a nou.

Telegrame publicate eri si alaltieri constatéza ca principele munte-negreanu fu batutu de turci in apropiarea Nevesinei si s'a retrasu la Gaczko.

Trupele turcesci cari se gramadescu la fruntariile Serbiei suntu considerabile. Viitorulu celu mai de aprópe lu astéptámú dara cu multa curiositate.

Revist'a politica.

Se sustiene ca contele Andrassy a reclamatu pre Crivoscianii cari trecuse la principele munte-negrénu cá voluntari. Principele a si provocatu pre crivosciani sa se întórca a casa,

pentruca nu voiesce sa aiba incurcatură cu Austro-Ungari'a.

La Orsiov'a s'a confiscat o espedițiune de tunuri de ale lui Krupp și de granate, adresate la administrațiunea armatei romane. Guvernulu romaneseu a reclamat eliberarea espedițiunii și e de crediutu ca guvernulu austro-ungurescu nu va denegă pretensiunea guvernului romanescu.

Asupr'a atitudinii Rusiei fatia cu evenimentele în orientu „Kelet népe“ publica o scrisore dela o persóna politica insemnata din Vien'a, din care estragemu urmatóarele:

Din St. Petersburg au sosit de curendu 100,000 napoleoni în Cetinje. Din caus'a acésta serbii suntu fórté intaritati asupr'a Muntenegrului, căci vedu, ca muntenegrenii au modificatu planulu de resbelu satoritu mai înainte în contielegere cu principele Gorciakoff. Prin acésta Serbi'a a ajunsu în situațiunea periculósa, în care se afla acum pe teatrulu de resbelu, precându Muntenegrulu póte cuceri în tempulu celu mai scurtu Ertiegovin'a tóta. Se pare ca Russi'a si-a alesu pentru realizarea planurilor sele moscovitice mai bine pe principele care siguru e o persóna mai apta decâtu Milanu. În Russi'a se predica din tóte partile resbelulu de religiune. Metropolitulu de Orelu au provocatu de curendu printr'unu cuventu inflacaratu pre cei mai notabili cetatieni cá pâna la tempulu cându tiarulu va provocá pre rusi sa conlucre, sa colecteze bani pentru fratii lor.

Cele 20,000 ruble colectate pe acésta cale s'au si tramisu la Cetinje. Romani'a inca nu va puté sustiené neutralitatea sea. Cá dovéda Romani'a a permisu înainte cu vre-o câte-va dile sa tréca preste teritoriulu seu 14,000 bucáti puscii si 1000 máji plumbu spre Serbi'a. Nici Greci'a nu vrea sa remana în linisce. Unu agentu serbescu negociéza în Aten'a cu Comonduros; regele Georg va fi pre la inceputulu lui Augustu în St. Petersburg si la 14 Augustu iérasu în Aten'a. Comonduros a cumperatu în Germani'a 50,000 puscii Chassepot si a togmitu la Krupp 3 baterii. Prin urmare Serbi'a nu va scapá de sórt'a sea. Alimpici a perdutu dejá 6900 ómeni si Bielina e inca totu în mânilor turcilor; ajutoriulu dela bulgari e pentru serbi atátu cátu nimic'a.

Prelánge aceste în Serbi'a se pregatescu lucruri periculóse si indata ce turcii voru navalí în Serbi'a Milanu cu matadorii omladinei voru fi siliti sa se refugieze. Unii ministri au tramisu dejá pretiositáțile loru în tieri esterne. Russi'a va intreveni în favorulu unui armistitiu abiá atunci cându turcii voru fi navalitu dejá în Serbi'a.

Unu corespundinte din Bucuresci la „Nat. Ztg.“ luându cunoscintia de memoriulu românú resuméza cuprinsulu lui în modulu urmatoriu:

Memoriulu cuprinde douespredece pagini mici tiparite si pórtá titlulu: „Mémoire concernant les questions dont la solution interesse a un haut degré la Roumanie dans ses reports avec la Sublime Porte“ si contine aceste 7 pretensiuni: 1) Reconnaissance de l'individualité de l'état roumain et de son nom historique. Dela suirea pe tronul a principelui de Hohenzollern care coincide cu constituțiunea din 1866, principatele unite Valachi'a si Moldov'a si-au atribuitu legalminte numele de Romani'a, pe care l'au avutu si mai înainte totu-deun'a în limb'a lorú propria. Acestu nume e recunoscutu în fapta de cátra Germani'a, Austro-Ungari'a si de cátra cele mai multe puteri. Numai Turci'a face dificultáti. În memoriu se insira despre aceste particularitáti cari ce e dreptu facu sa apara procederea Turciei mai multu în lumin'a sicane-

loru de prisosu. 2) Revendication pour l'agent de Roumanie de son admission dans le Corps diplomatique, ceea ce i se refusa de sublim'a Pórtá în butulu articulului 9 din conventiunea de Parisu. Despre acésta inca se insira mai multe incidente. 3) Situation de Roumains de passage ou établis en Turquie. Se pretinde, cá Sublim'a Pórtá sa lase pre suditiu románi ce petrecu în modu provisoriu în Turci'a, sub jurisdicțiunea agentului-diplomatu românú în Constantinopole si sa nu-i tracteze, cum se arata prin mai multe esemple, de suditiu directi. 4) Violation du territoire roumain et nécessité d'une nouvelle delimitation des îles de Danube. Conferinti'a de Parisu s'a pronunsiatu (în protocolulu din 6 Ianuariu 1857) numai asupr'a insuleloru din delt'a Dunarei, dara relativu la cele-lalte insule ale Dunarei graniti'a între Romani'a si Turci'a e supusa la certe continue, a căroru delaturare definitiva se cere prin o regulare esacta a granitiei. 5) Nécessité de conventions de commerce, d'étranger, postale et telegraphique. Turci'a refusa continuu a incheiá atari conventiuni cu Romani'a, macaru ca Romani'a le-a incheiatu cu tóte celelalte state în modu independentu si d. e. a discutat si subsemnatu alaturu cu delegatulu turcescu conventiunea postale generale. O conventiune comerciale cu Turci'a e cu atátu mai de lipsa cu cátu esista inca din vechime o limite vamale între Romani'a si Turci'a si impunerea reciproca de vâmi asupr'a marfuriloru trebuie sa se fipseze óresi cum prin lege. 6) Passeport roumain. Acésta se cere a fi recunoscutu si sa nu fia suplinitu, dupa abuzulu de pâna acum, prin passportulu turcescu. 7) Possession injuste du Delta du Danube et conséquences du trace fait par suite du protocole de 6 Janvier 1857, concernant la ligne frontiere entre la Roumanie et la Turquie. Unu protocolu din conferinti'a de Parisu dela 6 Ianuariu 1857, a datu, contr'a articulului 21 din tractatulu de Parisu din 1856, insulele si intréga delt'a Dunarei la Turci'a. Insirarea neajunselor ce resulta de aci, cu deosebire relativu la comun'a pescariloru Wilkow, si dorinti'a unei regulári nóue a limitelor, fia si numai în sensulu propuneriloru comisiunii europene preste Dunare.

Guvernulu românú a dispusu cá la 20 Iuliu d. a. sa se substérna în Constantinopole inaintea Portei not'a, în care Romani'a pune cele 7 puncte cunoscuté cá pretensiune. Din testulu acestui actu nou resulta, ca Romani'a la casulu cându guvernulu imperialu nu aru fi aplecatu sa se invoiesca cu aceste pretensiuni se va vedé nevoita a-si realizá pretensiunile sale pre alta cale.

„Jurnalulu de Sct. Petersburg“ discutandu pretensiunile române pune în perspectiva declinarea acestor'a de cátra puteri. În interesulu pácei generale puterile voru remané de acordu asupr'a basei unui programu definitivu precisu si lorú nu le va conveni sa véda armoni'a lorú conturbandu-se prin nisce pretensiuni ce nu se tienu de întrebările, asupr'a căror'a s'au unitu cabinetele. Cu tóte aceste inse nu se póte denegá factulu ad. substernerei memoriului românú în Constantinopole insemnatarea ce o are.

Sibiu în 10 Iuliu 1876.

Principis obsta sero medicina paratur.

Ori-ce referinti'a aru avé o natiune fatia de statu, totusi se nasce în ea, prin conlucrea impregiuráriloru politice, naturali si istorice, pre-

cum si prin influenti'a personalitatiloru eminate, familielor si generatiuniloru o uniformitate de contemplatuni, aplecări de traditiuni, moravuri, porturi cu privire la imbracăminte, virtuti, si vitiuri, cari dovdescu asemenarea interna, precum constructiunea corpului, colórea pelei si a perului, constructiunea fetiei etc. Fia-care se pare a avé aici locu pentru individualitatea sea, si totusi în fia-care singuraticu se manifestéza totalitatea insusiriloru, ce caracteriséza natiunea, din a cărei sinu a purcesu. Cu tóte acestea nu vei aflá o scadere, care sa fie legata de o natiune anumita si care nu s'aru aflá si la alte natiuni totu în aceeasi mesura; totu asemenea nu vei aflá nici o virtute la o anumita natiune, care sa nu se póta observá si la alte natiuni.

Acésta substantia naturala si morala se póte sustiené cá unu bine séu reu necunoscutu în sinulu unei anumite natiuni seclii întregi; scaderea acésta comuna în stadiulu nevinovatiei natiunitáției neculte abiá póte fi privita cá scadere, totu ast'a se póte dice si despre virtute, si totusi nu e nici o natiune asemenea celei-lalte. — Atátu esistintia scaderii cátu si a virtutiei se arata în tempulu acésta asiá de aprehensiva, încátu amendóue ajungu fára deosebita conlucre a singuraticiloru în fia-care membru singuraticu alu natiunii si se transplanteza dela generatiune la generatiune în modu necalculaveru. Insa-si insusirea caracteristica natiunala póte deveni objectu alu unui impulsu deosebitu intentionatu pentru de a o cultivá. Chiaru si natiunile barbare se nisuiu a sustiené tipulu vietiei lorú comune primitive; la natiunile din vechime se póte observá în modu evidentu nisuinti'a, de-a delaturá totu ce e strainu si de a tiené în valóre, a padí si a cultivá aceea, ce corespunde datiniloru si moravuriloru lorú.

Natiunile cautau, încátu le erá posibilu dupa gradulu lorú de desvoltare, a-si sustiené, desvoltá si nobilitá natiunitatea lorú; — ba erau totu-deun'a gat'a a se luptá cu ori-ce eventualitáti si a delaturá ori-ce impedimentu, ce aru impedecá desvoltarea natiunitáției lorú.

Ele erau partea cea mai mare de parerea — si cu totu dreptulu — ca cultivarea si desvoltarea simtiului natiunali trebuie sa se incépa dela etatea copilariei. Astfelu a devenitu educatiunea inca din vechime unu midilocu pentru de ai prepará individulu unui caracteru conformu caracterulu comunu, si unu tipu comunu, precum au fostu acel'a desvoltatu de cátra form'a de viétia a natiunii, pentru tóte impregiurările ei. —

Educatiunea în conformitate natiunala fi cu multu mai bine cultivata în vechime, decâtu în tempurile mai recente. Mai în tóte familiile vedeai, ca educatiunea ia o directiune natiunala; si acei parinti, cari nu cautau a desvoltá în copii lorú cátu de cátu iubire cátra natiunitatea lorú în tempulu cându erau totu-deodata si educatori lorú, se tradá de separatistici si de iubitori de lucruri straine; ba li-se computá chiaru si cá pecatu o astfelu de procedere.

Dar' nu numai singuraticele familii se ingrigiau de o astfelu de educatiune, ci statulu inca dá totu concursulu seu pentru propagarea ei în directiunea acésta, ingrigindu-se cá tinerimea sa-si completeze educatiunea acésta.

În Greci'a nu s'a creatu nici o lege, care nu aru contiené si cu privire la educatiunea în sensu natiunali unele mesuri. Nici unulu dintre sapientii ei nu au lipsitu a-si exprime opiniunile si principiile sele fatia de obiectulu acésta de atát'a insemnatarea.

De-si erá Plato omulu celu mai mare de statu a tempului seu, castigându-si unu renume pe terenulu literaturei preste totu în specialu in-

pe terenulu filosofico-juridicu; totu asemenea Aristotele, care si-a câstigatu unu nume nemuritoriu prin politic'a sea, ce se ia si astadi de modelu în multe casuri, cu tóte acestea nu au lipsitu a lucrá si pe terenulu educatiunei.

Xenophonte, vestitulu istoricu, inca ne aréta în cyropaedi'a sea insemnatarea educatiunei natiunali — vorbindu despre ea cu privire la persi.

Statele constitutionali din tempurile nóstre de-si suntu poliglote inca aru trebui se aiba acésta în vedere si sa se nisuiésca, cá si statele din vechime, a-si dá totu concursulu pentru prosperarea educatiunei în directiunea acésta. Chiaru si la crearea legiloru ce privescu instructiunea aru trebui se tiena contu de ea si se nu aduca otariri dupa doctrinele generali ci dupa spiritulu fiecárei natiunitáti ce-lu compunu, cari sa servésca spre sustinerea si infflorirea acelei'a, iéra nu spre sterpirea ei, precum suntemu nefericiti a vedé astadi chiaru la noi.

La noi se dau la institute sustinute de natiunitáti nemagiare ajutóre numai cu conditiuni cu totulu contrare spiritului natiunitáției, si cari le impedeca dela jungerea scopului intentionatu, si astfelu mai multu aru stricá astfelu de subventiuni decâtu aru ajutá. Pâna cându statulu va purcede astfelu fatia de institutele de crescere, pâna atunci nu potu se fia natiunitáțile ce-lu compunu în deplina multamire, căci statulu innaduescesce unulu din simtiemintele lui cele mai puternice, care nu e cu putintia a-lu desradaciná. De aici se vede ca statulu nostru nu aru avé în vedere fericirea întregii populatiuni ce-lu compune, ceea ce aru fi cea dintâiu chiamare a sea cá atare, dupa cum dice Aristotele în un'a din multele sele definitiuni ce le da statulu în memorabil'a sea politica: ca statulu e chiamatu a se ingrigi de bunastarea fericirea si progresulu întregii populatiuni.

Se vede ca statulu nostru nu vrea se concéda, ca o educatiune natiunala adeverata nu póte avé alte tendintie, decâtu bunuri, în care se cuprindu interesele esentiali ale natiunii acelei'a. Astfelu de bunuri suntu, deplin'a libertate în întrebuintiarea limbei pe la tóte locurile, nisuinti'a, de a sustiené tóte insusirile limbei, exercitiulu liberu a religiunii proprii si fidelitate pentru tronul si patria, nisce bunuri acestea, cari nu se potu denegá nici unei natiuni, pentruca acésta mi s'aru paré pre de o parte nedreptatea cea mai mare, iér' pe de alta parte ansa data chiaru de statu insusi, cá popórele supuse lui se nu aiba incredere în elu si astfelu sa-si exprime cu tóta ocasiunea nemultamirea sea.

Vomu mai reveni de altmintrelea la acésta, căci e unu sugetu de mare insemnatarea, care ne atinge mai cu séma pre noi romanii în specialu fórté de aprópe, iér' acum intentiunea mea erá cu totulu alt'a, fia asiá dara disu numai între parantesa.

(Va urmá.)

Alu doilea cursu supletoricu de agricultura pentru invetiatorii populari.

Subscriii au intentiunea a tiené alu doilea cursu supletoricu pentru invetiatorii populari de pe fundulu regiú în Mediasiu dela **21 pâna inclusive 30 Augustu** a. c.

Cursulu se incepe în 21 Augustu diminéti'a la 7 óre în edificiulu scólei agricole. Se va prelege în órele înainte de amédi despre nutritiunea plantelorú (Dr. Salfeld), despre pomologie (prof. Ehrlich) si despre organizarea gradinilorú scolare si seminariále (cu desbateri). În órele de dupa amédi se va prelege: agroligi'a si aplica-

rea ei la cultur'a câmpului si a gradinilor; acést'a disciplina se va tractá pe câmpu.

Acei, cari voru luá parte la cursu primescu din o dotatiune a in. ministeriu reg. ung. prandiulu si cin'a gratuitu. In ospetari'a „zum Schützen“ este ingrigitu pentru locuinti'a comuna a invetiatoriloru. Toti participatorii inse suntu poffiti a se provisioná cu unu sacu de durmitu, o perina si unu straiu de coperitu. Pentru a realisá ide'a infintiárei unei colectiuni de diferite soiuri de pamentu se esprima dorinti'a, cá fia-care invetiatoriu se aduca cu sine 6 cutii (cu unu cuprinsu de 1/2 litra) implute cu diferite soiuri de pamentu.

Dupa ce dintre participantii cursului primu suntu insinuati dejá 40 pentru cursulu alu doilea, se mai potu primí la acestu cursu numai 20 invetiatori. Acei invetiatori, cari se voru insinúa mai întâiu cu adres'a loru acurata la directorulu Dr. Salfeld voru fi primiti in cursu. Respunsulu din partea nóstra urmédia indata.

Totu-deodata se face cunoscutu, ca la cursulu premergatoriu mai multi dintre invetiatorii insinuati au absentatú fâra a ne impartási la tempu absentarea loru. In interesulu acelor multi invetiatori, cari dupa ce odata numerulu este completu, se respingu, provocámu pe toti invetiatorii insinuati la cursu a ne face aretarea cându unulu séu altulu este retienutu a luá parte la cursu.

Mediasiu in 20 Iuliu 1876 c. n.

M. D. Ehrlich. Dr. Salfeld.

R o m a n i ' a .

R e s p u n s u

la mesagiulu tronului, a — cetitu in adunare cá proiectu de adresa.

Mari'a ta! Ministeriulu trecutú, nesocotindu opiniunea publica si sleindu tóte resursele tieriei, a fostu silitu in sfersitu se céra dela Mari'a ta disolutiunea senatului, cáru'a nu vojá a-i iertá nici cea mai mica veleitate de neaternare, s'a facutu unu apelu la tíera.

Acestu apelu a avutu dreptu resultatu de-a aduce opositiunea in majoritate si Mari'a ta, ascultádu vocea natiunei, ai luatu consiliarii tronului din sinulu acelei majoritati.

Cea dintáiu datoría a noului cabinetu erá de a redá tieriei, conformu ingagiaminteloru solemne ce-si luase, cátu mai in graba, liberulu ei arbitru. S'a facutu dar' unu apelu la tíera si pentru camera, si de asta-data in conditiunile unei adeverate libertáti.

Tier'a a respunsu la acestu apelu tramitiendu o majoritate neaternata, o majoritate hotarita a se grupá nu in giurulu cutáruí séu cutáruí omu, ci numai in jurulu principiiloru liberale si democratice, ce pentru ea suntu nisce adeverate dogme si cari suntu inscrise in constitutiune.

Animati de aceste simtieminte, vomu dá lealulu nostru concursu ministeriului Mariei-tale, care s'a ingagiatu solemnu inaintea tieriei de a apará si aplicá aceste principii.

Esiti din liberulu sufragiu alu natiunei, amu lipsi la cea mai sacra din datoriele nóstre, si cátra acei ce ne-au tramisu, si cátra tronul, pe care amu venitu sa-lu incungurámu, déca odata cu espresiunea deseversitului nostru devotamentu pentru august'a persóna a Mariei-tale, déca odata cu espresiunea sincerei nóstre recunoscintie pentru modulu leale care ministeriulu actuale s'a abtíenutu dela ori-ce ingerintia in alegeri, n'amu aduce la cunoscintia corónei suferintiele adenci si aspiratiunile legitime ale tieriei, precum si sperantiele ce dens'a a pusu in noi.

Suntemu cu atátu mai multu datoru a semnalá reulu, cu cátu elu a fostu mai multu tempu ascunsu Ma-

riei-tale si cu cátu natiunea, lipsita de adeverate representatiune natiunala a fostu mai multu tempu condamnata unui mutismu silitu. O facemu cu o graba si confientia cu atátu mai mare, cu cátu totulu ne autorisa a crede ca tronulu si natiunea suntu unite in unulu si acelasi gându, care e de-a vindecá cu unu minutu mai înainte relele de cari suferé tier'a si de a deschide calea progresului.

In zelulu nostru pentru acestu progresu, nu putemu in destulu sa deplângemu de a ne vedé siliti de a consumá cea mai mare parte a activitátei nóstre numai cu vindecarea raneloru ce ne-a lasatu o administratiune ce a inlaturatu sistematu ori-ce controlu si de a ne vedé siliti, in sesiunea acést'a asiá de scurta, de a luá de urgentia o multime de mesuri numai si numai spre a face fatia unoru dificultáti inestricabile mostenite dela altii si-a cároru solutiune nu suferé intardiere.

Tier'a a fostu greu incercata; relele ce-au bantuit'o au lasatu urme adenci si nisce rani cari, nu ne o ascundemu, voru fi lungi a cicatrísá. Dar' nu disperámu de viitoriu, cáci e destulu se scimu ca tóte aceste suferintie, tóte aceste rele nu suntu de cátu fructulu unei politice retacite din partea fostiloru ministri, a cároru intréga arta nu consistá de cátu in substituirea de simulacre realitáti si in nesocotirea tuturor intereselor nóstre natiunale, politica care, sub pretestu de a edificá, a acumulatu numai ruine, uitádu ca atátu pentru natiuni, cá si pentru guverne, nu e mántuire decátu in practic'a sincera a libertátei, a moralitátei si a justitiei; este destulu, dicemu, cá cu totii se scimu acést'a pentru cá remediulu se fia gasitu gat'a; destulu sa voimu a-lu aplicá.

Acestu remediulu se póte resumá in aceste câte-va cuvinte: Constitutiunea devenita unu adevéru, o politica natiunala si liberala, o politica onesta si de progresu.

Si apoi care este reulu care sa nu póta fi vindecatu, care e obstacollu care sa nu póta fi invinsu, atunci cându tronulu si natiunea suntu strinsu unite impreuna!

Cá si Mari'a Ta, amu regretatu ca n'a statu in putinti'a ministeriului, cu tóta bun'a sea vointia, de a dá o satisfactiune contestáriloru multiple radicate contra listelor electorale lucrátore pre acestu anu. Si acést'a nu este cea mai mica din dovedi cátu de drepte suntu imputárele ce facemu administratiunei trecute si cátu e de adevératu ca nimic'a nu scapase subt dens'a nealteratu.

Amu primitu cu o deosebita placere anunciulu unei reforme in ceea ce privesce prestatiunile in natura, devenite unu flagelu pentru clas'a cea mai numerosa si mai interesanta a tieriei. Sperámu inse ca acést'a este numai celu dintáiu pasu spre alte reforme totu asiá de urgente si cari se rapórta la aceasi clasa, dela realitárea cárei'a aterna viitorulu iubitei nóstre patrii.

Cátu pentru noi, usádu de dreptulu de initiativa ce-lu avemu, ne vomu grabi cá cu o óra mai înainte se reportámu tóte acele dispositiuni din legile in vigóre, cari amintescu alte vécuri si cari n'au fostu introduse decátu intr'unu spiritulu de ostilitate si de nedrépta defientia fatia cu satenii.

In confectiunea legiloru vomu cautá mai pre susu de tóte simplicitatea, cá ele se fia intielese de toti, si ne vomu inspirá mereu de traditiunile seculare ale tieriei, traditiuni emanamente democratice, si vomu evitá cu grige ori-ce imitatiune pré servila, cá pâna acum, a legislatiuniloru straine, care nu este cea mai mica din cauzele caosului in care ne gasimu.

Nu vomu uitá iérasu ca ceea ce lipsesce nu suntu drepturile, ci ga-

rantiele; ceea ce dara are sa ne preocupe, déca nu exclusivu, dara mai cu deosebire, in reformele ce vomu întreprinde, este cantarea de sanctiuni eficace contr'a ori-cárei violatiuni de lege séu abusu de putere.

Un'a din convictiunile nóstre iérasu este ca numai reprimandu de aci înainte severu ori-ce vina, numai resplatindu virtutea si meritulu si facendu numai dintr'ensele unu titlu la distinctiune si preferintia putemu întemeiá domni'a moralitátei si pregati unu viitoriu care se contraste fericitu cu odiosulu trecutulu.

In ceea ce privesce finciunile nóstre, nu numai ea economi'a este in dorintiele nóstre, dara ea inca se impune de asta-data imperiosu cá o estremitate durerósa si inevitabila in urm'a raspeloru din trecutulu ce avemu a repará si imposibilitátei de a se mai spori dárele esistinte. Si déca acést'a situatiune nu permite in presente o usurare simtitóre a dárilor sub cari geme mai alesu clas'a agricola a tieriei, comerciulu si industri'a indigena, vomu cautá inse, printr'o repartitiune mai ecuitabila a asiédierei impositeloru si prin simplificarea si schimbarea modulu de percepere a unora dintr'ensele, sa aducemu o îmbunatatire la starea nóstra financiara si economica. Vomu cautá mai alesu, si acést'a cu ori-ce pretiu, de a reduce cheltuelile statului in limitele resurselor reale ale bugetului.

Cine dice economii dice controlu; vomu fi dara fórté atenti cá banii publici se fia întrebuintati la adevérat'a loru destinatiune si vomu cere sa se lovésca nemilostivu ori-ce delapidári de bani publici.

Protectiunea industriei nóstre nascende va face asemenea obiectulu deosebitei nóstre solitudini spre a nu fi mereu tributarii straimiloru chiaru in ceea ce privesce primele nóstre trebuintie.

Instructiunea publica, atátu de persecutata si de incercata sub administratiunea trecuta, va gasi in noi nisce aperiatori zelosi si devotati, cari suntu decisi a nu mai lasá cá mâni impii sa se atinga de acestu isvoru de viétia alu natiunalitátei nóstre.

Nu vomu perde nici unu minutu din vedere ca numai dela respandirea luminei aterna si consolidarea libertátei in intru si tari'a si marirea nóstra in afara, si acést'a mai multu inca decátu dela numerulu regimentelorulu ce amu poté pune in linie de bataia.

In ceea ce privesce armat'a, nu vomu uitá nici odata ca ea e un'a din conditiunile esistintiei nóstre cá statulu si ca prin urmare ea are dreptu, in impregiurárele actuale mai alesu, la o deosebita solitudine si la sacrificii exceptionale.

Vomu cautá inse, indata ce tempii o voru permite-o, dimpreuna cu ministrulu respectivu, de a conciliá aceste cerintie cu starea de strimtorare in care ne aflámu, si de a gasi o sistema de organizatiune care se ne dea cátu mai curendu cá resultatu inarmarea generala, fâra cá lucrulu sa implice desplasarea neincetata a ómeniloru si sacrificie preste puterile nóstre, dar' mai alesu nisce chieltuiele numai de lúscu.

In impregiurárele actuale, neutralitatea ne este indicata si prin tratate, si prin positiunea nóstra geografica, si prin aspiratiunile nóstre de ginte. Ne-amu aplaudatu de rezultatele obtinute de guvern in acestu sensu. Suntemu inse in totu dreptulu a sperá ca, tari de acést'a atitudine corectá, vomu poté la rendulu nostru obtiene in sfersitu o solutiune satisfactóre la tóte justele reclamári ce amu fostu siliti a adresá in diferite tempuri sublimei-Porti, care trebuie astadi se fia mai bine luminata asupr'a adevératorulu ei interese.

O alta preocupare a nóstra este de a face cátu mai in graba cá ju-

stiti'a, prin legi destinate a garantá neaternarea ei, sa devie o a trei'a putere in statulu, precum o cere constitutiunea si interesele libertáti. Scimu bine ca legile cele mai bune suntu cu totulu ineficace cându aplicatiunea loru este incredintiata unoru mâni siovaitóre.

In ceea ce privesce concessiunile ce apasa asupr'a tierii si cari absorbu si voru absorbé inca multu tempu cea mai mare parte a resurselor nóstre bugetare, ori-care aru fi opiniunea nóstra asupr'a loru, totusi nu vomu perde din vedere ca ele astadi léga tier'a; ca au devenitu teste formale de lege si ca nu ne mai remáno decátu de ale esecutá cu fidelitate, lasendu respunderea consecintiloru loru acelor'a ce le-au votatu. Le vomu esecutá cu o fidelitate cu atátu mai scrupulosá, cu cátu tocmai acestu respectu alu ingagiaminteloru, in ceea ce ne privesce, ne va dá dreptulu cá sa fimu la rendulu nostru esiginti cu concesionarii si fórté stricti fatia cu ori-ce violatiune séu veleitáti de violatiune a contractului din parte-le.

Acestea suntu, Mari'a-ta, in resumatu cestiunile cároru avemu sa le consacrámu tóta inteliginti'a si activitatea nóstra. Daca o sarcina atátu de grea — cáci ea se complica, o mai repetámu, cu necesitatea de a licuidá unu trecutulu nenorocitu — déca acést'a sarcina ce ne incumba n'a speriatu curagiulu nostru, este numai fiindu-ca suntemu intimu convinsi ca tronulu si natiunea voru fi strensu unite spre a pune unu capetu reului si a pune temeliele unei ere noua: er'a de incredere reciproca, de libertate, moralitate si justitia.

Se traiesci Mari'a-ta!

Se traiesca Mari'a sea Dómn'a!

Proiectu de respunsu

la mesagiulu tronului din partea senatului:

„Mari'a-ta! Senatululu s'a grabitu a se aduná pentru a poté coresponde apelului Mariei-vóstre si a ve aduce si cu acést'a ocaziune omagiele sele respectuóse si celu mai deplinu devotamentu.

„Senatululu nu-i va lipsi patriotismulu si moderatiunea, la cari Mari'a-vóstra faceti apelu, si in fati'a evenimentelorulu grave cari se pretrecu la hotarele nóstre, natiunea romána, respundu dorintieloru Europei si intereselor sele, va continuá, sub paladiulu neutralitáti, a desvoltá si întemeiá in pace fortiele sele economice si a completá organizatiunea sea sociale.

„Reducerile in chieltuielele statului, ce guvernulu Mariei-tale este hotaritu a face, Senatululu nu póte decátu ale aprobá; cáci numai punendu echilibru intre veniturile si chieltuielele statului, vomu incetá de a avé recursu la contributiuni noue, cari aru poté slei midilócele de productiune ale tieriei.

„Se traiesci Mari'a-ta!

„Se traiesca Mari'a sea Dómn'a!

„Se traiesca Romani'a!“

V a r i e t á t i .

*(Cóle de subscriptiune). Comitétulu ce s'a constituitu in Budapest'a pentru a realisá ide'a de a se radicá unu monumentu lui Franciscu Deak introduce invitarea la subscriptiuni cu urmatórele cuvinte:

Recunoscintia publica prevenindu istori'a s'a grabitu a eternisá meritele ce le a castigatu Franciscu Deak pentru patria in rolulu seu de conducatoriu aprópe in decursu de o jumetate de seculu, câte odata intre cele mai grele impregiurári.

Si totu prin legea acést'a, pe a cárei pagina principele si natiunea au inregistratu memori'a lui Franciscu Deak, se orenduesce, cá guvernulu sa faca dispusetiunile pentru a se radicá

in capitala țerei pe calea contribuțiilor din partea țerei unu monumentu demnu de defunctulu barbatu.

Pentru a executa această dispozițiune a legii, s'a constituitu in capitala la provocarea guvernului sub conducerea presidentilor din adunarea țerei unu comitetu mare.

Acestu comitetu crede ca natuinea lucra la asigurarea viitorului seu nesuindu-se a eternisă si prin art'a sculpturei amintirea acelor virtuți ale barbatului de statu, căroru presentele pôte sa multiamésca siguritatea sea si punendu si inaintea posterității acea marime simpla de cetățienu, care a cantatu si aflatu recompens'a pentru tôte in consciința datorității implinite cătra patria.

Din acestu temeiu comitetulu crede ca implinesce o datorința patriotecă esmitandu pentru a usura contribuiriile din partea țerei côle de subscripțiuni si provocandu in urm'a dispozițiunei legali simplu pe cetățienii din tôte clasele patriei: Sa inaltiamu unu monumentu lui Franciscu Deak.

Georg Mailath si
Colom Ghyczy
presidenti.
Mich. Falk si
Maur. Lokai
notari.

* (Unu manuscriptu de 400 ani) se va presentă academei unguresci de sciința in tómn'a viitoare. Acestu manuscriptu, care s'a aflatu de profesorulu Sam. Szabo cu ocaziunea conferinței invetiatoresci tienuta asta-primavéra la Szekely-Udvarhely in archivulu gimnasiului rom. cat. de acolo, e unu codice ungurescu ce constă din 5 părți si e legatu in piele; in respectulu etăției urmédia nemedilocitu dupa cele mai vechi codice din Vien'a, Munich'a si Alb'a-Iul'i'a. Partea prima pórtă titlulu: „Cartea Iuditei“ scrisa de Andreiu Nyujtodi in anulu 1526, tradusa de pe latinesce in limb'a unguresca si dedicata sororei sale.

** (Sentința de mórte.) Tribunalulu din Muresiu Osiorheiu a condamnatu in 15 Iuliu pe o femeia, cu numele Rafin'a Sular, in etate de 30 ani, la mórte prin stréngu. Acést'a femeia dupa ce a incercatu sa omóre pre barbatulu seu prin otravire, inse fára succesu l'a omoritu in Maiu anulu trecut cu ajutorulu amantului seu, Pant. Covrigu, legandui o fune dupa gátu, sugrumandu-lu si aruncandu-lu apoi in padure. Complicele P. Covrigu a muritu in temnița si la condemnare se află numai femeia de fatia, care 'si ascultă sentința de mórte cu tóta indiferența. La intrebarea, déca voiesce sa apeleze, respunde miscandu din umeri: „Eu nu sciu.“ Aparatoriulu ei, avocatulu Dobai, 'si rezervă dreptulu de a apelá.

** Furturi. In 20 spre 21 Iuniu 1876 nóptea, s'au furatu dela Martinu Maurer din Agnit'a la vr'o 300 fl. v. a. si in 27 spre 28 Iuniu a. c. dela Hager fabricantu de spirtu totu cam atât'a sum'a. Sasiu strigara, audiendu despre Ioanu Dăianu, ca elu aru fi facutu faptele acestea, ba Hager si-au batutu servitoriulu si servitorea bataia mai de mórte, dicendu ca ei sciu de fapta. Ce se vedi? in urma dupa vr'o câte-va dile, prindu pre doi sasi din Agnit'a, unulu maiestru cismariu, care lucra cu 2—3 sodali, omu harnicu dar' cu naravu reu, anume H... si-i arestédia pre ambi in Nocrichiu pentru iapt'a dela Hager, totudeodata cu banii dela ambi pagubasiu s'au furatu si vestmintele de biserică sasesci; furii au intratu pe feresti suindu-se pe scara.

** Gli cavaleri de bastonada. Unu politicu motiatu cu altulu baltiatu, vestiti de cându mai antierti in compania cu altii facura

orida politico-jurnalistică, se punu, nu demultu, si dupa ce a visatu de unu complotu, séu planu de infrățire intre români brasioveni cu magiarii, „pusu in scena de un metropolitu si de unu barbatu de influința“, — fug'a cu elu la „Osten“, care apara interesele tuturoru natiunalitățiloru din Austro-Ungari'a si chiaru si afara de Austro-Ungari'a. Ni vine si nóue pocita istori'a „infrățirei“ siluâmu notiția despre dens'a. Dara dupa ce amu luat notiția se face cioroboru mare pentru miculu toporasiu si asiá pacostea ne impinge, fiindu ca se intinse vorba mare in alte dóue foi conatiunale, si dâmu si noi sa se traduca „filosofi'a politica“ din „Osten“, cá sa o trecemu in un'a din revistele diurnalisticé. Colaboratorulu, căru i s'a incredintiatu traducerea, avé si elu lucruri mai momentuóse, a disu si elu vivat sequens si asiá etc. etc. — destulu ca traducerea se facú. Dara ce se vedi? pardaliculu de traducatori, se pune si in locu de „statu majoru“, traduce cuventulu „Stab“ cu „bastonu“ si „bastonu“ trece. Politicii cei ascunsi ai lui „Osten“, vediendu „bastonulu“ figurându cá „emblema“ in articulu se mania focu. Ei au cugetatu ca acést'a e o alusiune la meritele loru politice si asiá, intr'o nóua improvisatiune politica cu care debutéza in nrulu 28 alu desu-numitei foi, amenintia cu bastonada pre redactorii si colaboratorii nostri. „Vrabi'a malaiu viséza“. — Ei trebuia sa gânda numai la prevederile loru politice de diminiți'a pâna la amédi in diu'a conferinței natiunale din Aprile 1875 si se curariseau si de vedeniele „infrățirei“ si de temerea ca aru fi vre-o alusiune cu „bastonulu“. — Cátu pentru zam'a incaldita nu avemu de disu decâtu dicál'a nemtiésca: conig... se lupta si ddiei in zadaru.

Burs'a de Vien'a.

Din 14/26 Iuliu 1876.

Metalicele 5%	65 60
Imprumutulu natiunale 5% (argintu)	69 —
Imprumutulu de statu din 1860...	113 —
Actiuni de banca	870 —
Actiuni de creditu	142 30
London	123 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	73 50
„ „ „ Temisiorene	72 50
„ „ „ Ardelenesci	73 50
„ „ „ Croato-slavone	73 50
Argintu	101 80
Galbinu	5 92
Napoleonu d'auru (poli)	10 01
Valut'a nóua imperiale germâna...	61 70

Nr. 691 ex 1876.

Concursu.

La scól'a granitierésca din Sin'a e de a se conferi postulu de invetiatoriu adjunctu cu unu salariu anuale de 180 fl. v. a., cortelu si lemne focale.

Doritorii de a ocupá acestu postu sa-si tramita suplicele instruite cu documentele recerute pâna la 15 Augustu st. n. la

Comitetulu administrativu de fondulu scolastecu alu fostiloru granitieri de regimentulu românu I.

Concursu.

La scól'a capitala-normala greco-orientala din S. Sebesiu, au devenitu vacante dóua posturi invetiatoresci, pentru a căror'a ocupare se escrie concursu, cu terminu pâna la 15 Augustu a. c.

Salariulu anuale pentru unulu este 350 fl. v. a. cortelu naturalu in edificiulu scólei, din acestu salariu are sa se solvéscă 2% fondului tractualu scolariu — intaritu de pré Ven. Cons. Nr. 521/1868. —

Doritorii de a ocupá vre-unulu din prementionatele posturi invetiatoresci suntu avisati a-si asterne suplicele subscrisului comitetu parochialu instruite in sensulu „Stat. or.“ cu

atestatu de botezu si cu testimonii scolastice, ca au absolvatu celu putienu 6 clase gimnasiale si cursulu pedagogicu séu teologicu si ca au depusu esamenulu de cualificatiune, afara de acestea se poftesce cá respectivii invetiatori sa mérga la biserică cu elevii si se cânte.

S. Sebesiu in 11 Iuliu 1876.

(1—3) Comitetulu parochialu.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci din clas'e I, dela scól'a confesiunala româna gr. or. din Codlea, protopresbiteratu Branului, se escrie prin acést'a concursu cu terminu pâna la 29 Augustu a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Din cass'a alodiala 150 fl. v. a.
2. Dela circ'a 50 elevi a 40 cr. v. a. — 20 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si produce:

- a) Atestatu de botezu;
- b) Atestatu de moralitate;
- c) Atestatu ca au absolvatu celu putienu 4 clase gimnasiale si
- d) Atestatu de cualificatiune invetiatorésca si ca este versatu in cantările si tipiculu bisericescu. Alesulu totu deodata va fi indatoratu a instruí in ambe clasele pe elevi in cantári.

Recurrentii au a-si tramite recurrese loru prea onoratalui domnu protopresbiteru Iosifu Baracu in Brasiovu pâna la terminulu defiptu.

Codlea in 2 Iuliu 1876.

Cu invoierea oficiului protopresbiteralu.

Comitetulu parochialu prin
I. Morariu,
parochu si presied. comit.

(2—3)

Concursu.

La scól'a capitala-normala dela biseric'a sântei Adormiri a Maicei Domnului din Satulungu, protopresbiteratu Brasiovului I, au devenitu vacante dóue posturi invetiatoresci, pentru a căror'a ocupare se escrie concursu, cu terminu pâna la 15 Augustu a. c.

Salariulu anuale pentru unulu este 350 fl. v. a. cu prospectu de a se inmultí salariulu totu la câte 5 ani de servitiu cu câte 50 fl. v. a. si pre lînga indatorire, cá pentru aceste salarie se tienă ambi invetiatori prelegerile trebuincióse si la scól'a de repetitiune.

Doritorii de a ocupá vre-unulu din prementionatele 2 posturi invetiatoresci suntu avisati a-si asterne subscrisului comitetu suplicele loru, adresate cătra reverendissimulu domnu protopresbiteru Iosifu Baracu in Brasiovu si instruite in sensulu „Stat. org.“ cu atestatu de botezu si cu testimonie scolastice, ca au absolvatu celu putienu 4 clase gimnasiale si cursulu pedagogicu séu teologicu si ca au depusu esamenulu de cualificatiune.

Satulungu, 2 Iuliu 1876.

Comitetulu parochialu alu biseric'e sântei Adormiri.
Radu Pope'a
parochu si presied.

(2—3)

Concursu.

In urm'a parintescéi ordinatiuni a maritului consistoriu archidiecesanu dto 18 Martiu a. c. Nr. 686/B. spre intregirea parochiei veduvite Apahid'a cu fili'a Pusta-St.-Nicolau (Miklosiu) de clas'a a III-a din protopresbiteratulu Secului se escrie concursu pâna in 30 Iuliu a. c. c. v.

Emolumentele suntu:

1. Casa parochiala cu 2 incaperi bucataria si pivnitia;
2. Gradina de legumi de 40 stângini □.
3. Portiunea canonica de 37 jug. si 850 stâng. □, din care pamentu

aratoriu e 4 jug. si 856 stâng. □ cealalta e tóta numai pasiune.

4. Dela 120 familii lecticalu câte 2 metrete de cucuruze cu tuleulu, si dela 140 fumuri câte un'a di de lucru cu palm'a pre langa intertentia preotului.

5. Venitele stolari usuate pâna acum.

Tôte aceste computate laolalta dau unu venitu anualu de 406 fl. 40 cr.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si asterne concurrese loru instruite in sensulu Statutulu organicu si a concluseror sinodali din 1873 la subscrisulu.

Secu, 2 Iuliu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.
Ioanu Farcasiu,
adm. prot.

(2—3)

Concursu.

In comun'a Suligete cu o populatiune de 772 suflete, protopresbiteratulu gr. or. alu tract. Ioagiului I este a se ocupá postulu de parochu de clas'a a 3-a cu care suntu impreunate urmatórele emolumente:

Dela 183 familii birulu anualu de câte un'a ferdela cucuruze sfermitu si stol'a usuata, cari la olalta dau unu venitu anualu de 341 fl. v. a.

Concurrese instruate in sensulu statut. org. suntu a se substerne pâna la 31 Iuliu st. v. a. c. la oficiulu prot. gr. or. alu tract. Ioagiului I in Hondolu.

Hondolu 2 Iuliu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

B. Piposiu,
protop.

(3—3)

Concursu.

La institutulu pedagogicu gr. or. alu diecesei Caransebesiului, care se va deschide la 1 Septembre st. vechiu in Caransebesiu, se cere unu profesor.

Doritorii de a ocupá acestu postu au se documenteze prin carte de botezu: ca suntu romani de religiunea gr. res., mai departe se documenteze, ca au depusu esamenulu de maturitate si au absolvatu cursulu pedagogicu séu ca au absolvatu la vre-o universitate facultatea filosofica séu in fine, ca suntu profesori de gimnasiu.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu: salariulu de 800 fl. si 120 fl. pentru cortelu.

Recurresele indiestrate cu documentele mai susu aretate au a se tramite consistoriulu diecesanu celu multu pâna in 6/18 Augustu 1876.

Caransebesiu, din siedinti'a consistoriala a senatului sol. tienuta in 14 Maiu 1876.

Ioanu Popasum p.
4—4 episcopulu diecesanu.

ad Nr. 519/1876.

Concursu.

La scól'a normala româna gr. or. din Resinari a devenitu unu postu de invetiatoriu vacantu pentru a căru ocupare sa escrie concursu.

Vacant'a statiune e impreunata cu unu salariu anualu de 350 fl. v. a. si 60 fl. v. a. relutu de lemne si cortelu.

Doritorii de a ocupá acestu postu voru avé a-si asterne petitiunile loru celu multu pâna in 15/8 st. n. a. c. subscrisului oficiu comunalu cá eforia scolara pe lînga estrasulu de botezu, atestatele despre studiile facute la gimnasiu, atestatulu despre absolvirea studiiloru pedagogico-clericali, testimoniulu de cualificatiune invetiatorescu si despre servitiulu de pâna aci.

Se cere ca concurresele sa scie cantările bisericesci.

Concurresele, care aru dovedi cualificatiunea de a puté propune sistematicu cantările corali la elevii scolari — va fi remuneratu deosebitu de salariu cu 100 fl. v. a.

Resinari, 12 Iuliu 1876.

(3—3) Oficiulu comunalu.